

บทคัดย่อ

งานวิจัยเรื่องรูปแบบสิมณวนในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือกับพัฒนาการทางงานช่าง มีวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อ

1) รวบรวมประวัติความเป็นมา เจื่อนไขทางด้านปัจจัย เศรษฐกิจ การปกครอง คติความเชื่อวัฒนธรรมและเทคนิคทางเชิงช่าง รูปแบบสิมณวน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือทั้งหมด

2) ศึกษาเปรียบเทียบ รูปแบบสิมณวนรวมถึงองค์ประกอบ ในช่วงที่เริ่มปรากฏและภายหลังที่ลดความนิยมของชุมชนพื้นถิ่น กับสภาพที่ปรากฏในรูปแบบสิมณวนกับการพัฒนาสืบเนื่องทางงานช่าง

3) เพื่อบันทึกข้อมูลทางด้านประวัติศาสตร์ศิลปะพื้นถิ่น รูปแบบสิมณวนช่วงมิติเวลาที่เริ่มปรากฏและลดความนิยมให้ชัดเจนยิ่งขึ้น โดยใช้ข้อมูลจากเอกสารและภาคสนามในส่วนที่เกี่ยวข้องทั้งหมด รวมถึงการสัมภาษณ์ ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ซึ่งผลการวิจัยได้สรุปประเด็นดังนี้

1. ความเป็นมาเจื่อนไขทางด้านปัจจัยเศรษฐกิจ ในช่วงการปรากฏตัวของสิมณวน สภาพเศรษฐกิจในช่วงเวลาที่มีการก่อสร้างสิมณวนทั้งหมดขึ้นอยู่กับปัจจัยในชุมชน หากเป็นหมู่บ้านใหญ่ก็มักว่าจ้างโดยใช้การสบทบทุนของผู้คนภายในชุมชนนั้นๆ

2. เจื่อนไขทางด้านการปกครองภาคอีสาน ในช่วงเวลาการก่อสร้างสิมณวน การปกครองจากส่วนกลางของประเทศไทยไม่มีผลต่อการก่อสร้างสิมในภาคอีสาน จนถึงยุคจอมพล ป. มีการปฏิบัติตามนโยบายบ้าง ซึ่งเป็นเฉพาะในเขตอำเภอเมืองหรืออำเภอที่มีขนาดใหญ่เท่านั้น

3. คติความเชื่อวัฒนธรรม ในอีสานผ่านสิมแบบฝีมือช่างญวน เมื่อช่างญวนเป็นผู้รับจ้าง ช่างย่อมสอดใส่คติของตนเองปะปนเข้าไป ด้วยศาสนสถานล้วนถูกสร้างขึ้นมาจากทางคตินิยมที่ดีทั้งสิ้น สะท้อนถึงความละเมียดละไมในการก่อสร้างของช่างอย่างแท้จริง

4. เทคนิคทางเชิงช่างในรูปแบบสิมณวน ผนังรับโครงสร้างส่วนบนของหลังคา คือเทคนิคที่โดดเด่นของช่างญวน ส่วนอื่นคือส่วนประกอบตกแต่งย่อมมีความแตกต่างกัน ตามยุคสมัย

5. รูปแบบสิมณวน ช่วงเวลาที่ปรากฏในชุมชนพื้นถิ่นกับการพัฒนาสืบเนื่องทางงานช่าง การปรากฏตัวของสิมณวนเกิดขึ้นกับการขยายขยายการตั้งหมู่บ้านของชุมชนนั้น ที่ได้แยกย้ายหรืออพยพถิ่นฐาน ในช่วงมิตินั้นในภาคอีสาน สืบเนื่องจนถึง พ.ศ. 2510 จึงเริ่มลดและหมดความนิยมตามลำดับ

6. ประวัติศาสตร์ศิลปะพื้นถิ่น รูปแบบสิมณวนช่วงมิติเวลาที่มีความชัดเจนขึ้น ช่วงเวลาที่ชัดเจนคือนับจาก พ.ศ. 2443-2510 คือช่วงเวลาของรูปแบบสิมณวนที่ปรากฏในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ถือได้ว่าเป็นรูปแบบงานศิลปะสถาปัตยกรรมที่มีรูปแบบเฉพาะของตนเองก็ว่าได้

Abstract

The objectives of this research were to:

1) accumulate the historical documents relevant to economics, politics, beliefs, cultures, including techniques regarding to the pattern of Vietnamese ordination halls throughout the Northeast of Siam,

2) compare the pattern and composition of Vietnamese ordination halls in the beginning period of Vietnamese influential appearance as well as the period of less popularity including the circumstance in Vietnamese ordination halls with descendant skilful development,

3) record the local art and historical documents relevant to the pattern of Vietnamese ordination halls in not only the beginning period of Vietnamese influential appearance but also the period of less popularity for obvious evidences by collecting data from theoretical documents and practical field trip, including interview according to the set up objectives.

The research findings found that:

1) In the duration of Vietnamese influential appearance, the economic condition at that time depended on many factors of the community that was people in large community always collect budget from public in order to hire the employee.

2) In political condition, there was no influence from the central administration by government of Siam in order to construct the ordination halls in the Northeast area until the period of Field Marshal Plaek Phibunsongkhram. By the time, the important cities and main districts had to follow the political policy.

3) In believable and cultural condition, due to the fact that Vietnamese were employed as skilful workmen, they always inserted their own faith, belief, and moral precept in positive ways. Therefore, all sacred places were built with respect and elaboration.

4) The outstanding technique of Vietnamese was the suited wall to the top of the structure on the roof in the pattern of Vietnamese ordination halls. However, other decorations were different according to the trend of each period.

5) The pattern of Vietnamese ordination halls in the duration of Vietnamese influential appearance with descendant skilful development, the Vietnamese ordination halls were appeared with the settlement of the community until 1958. After that, they were gradually less popular.

6) From 1900 – 1958, the pattern of Vietnamese ordination halls was obvious and outstanding in the Northeast of Siam and it was said that this was one identity of architectural art in the Northeast of Siam once.